

Келти

Келтите през първото хилядолетие пр.н.е.:

■ Ранни пластове от Западната халщатска култура ■ Латенска култура ■ Разпространение на келтските говори през 3 в. пр.н.е.

Названието **келти** обхваща племената и народите, говорещи [келтски езици](#) - специфична група от [индоевропейското езиково семейство](#).

Най-старите достигнали до нас исторически свидетелства за келтите са от средата на първото хил. пр.н.е. Историци и археолози употребяват названието *келти* и в етнографски смисъл, говорейки за *келтска* материална култура и социална организация. Най-ранно идентифициране на келтски популации, различни от съседните им, позволяват археологическите находки от западната област на [Халщатската култура](#) от 750 - 400 г. пр.н.е.

Макар че келтските племена в [Галия](#) са използвали обединяващото ги наименование *celtae*, общо келтско самосъзнание през Античността не може да бъде установено, също както и културна наследственост между античните келтски племена и говорещите днес келтски езици етноси. Най-голямото си разселване келтите преживяват през 5 до 1 век пр.н.е., когато населяват обширна територия от [Британските острови](#) до [Мала Азия](#). Впоследствие те са подложени на натиск от [римляните](#) и други народи и отстъпват повечето региони, които обитават, или биват асимилирани.

Населявани територии

Келтите са населявали днешните територии на [Франция](#), [Швейцария](#), [Белгия](#), Южна [Германия](#), Северна [Испания](#), [Британските острови](#), Северна [Италия](#), Горен и Среден [Дунав](#), отчасти [Балканския полуостров](#) и [Мала Азия](#). През [1 век пр.н.е.](#) значителна част от келтите са покорени от римляните. През средните векове били претопени и от други народи. В днешно време потомци на тези племена има само във Великобритания (ирландци, шотландци, уелси и др.), в Западна Франция (полуостров

[Бретан](#), бретонци) и в Испания (провинция [Галиция](#)^[1]). [Келтските езици](#) са се запазили отчасти в [Бретан](#), [Уелс](#), [Ирландия](#) и [Шотландия](#). На Балканския полуостров келти нахлули на големи групи през [3 век пр.н.е.](#) Част от тях се заселила в Казанлъшката долина, където издигнали своя столица [Тиле](#) (днес село [Тулово](#)). Тяхната държава не просъществувала дълго — 70 години по-късно те се изселили към Средна Европа и Галия, но оставили своята самобитна култура и изкуство.

Келтска култура

Културата на келтите достига разцвет през [5 век пр.н.е.](#) Има връзка с цивилизациите на Балканския полуостров и Мала Азия, а след покоряването на Галия от [Цезар](#) келтското население е подложено и на романизация, но келтите запазват оригиналния характер на изкуството си. С термина „латенска култура“ се обозначава културата, чиито носители са келтските племена, обитавали през [желязната епоха](#) днешни Франция, Швейцария, Австрия, Чехия, Словакия, Сърбия, Хърватия, Словения, Северна Италия и част от Великобритания. Наречена е по името на гр. [Ла Тең](#), Швейцария, където са намерени характерните за нея паметници. Латенската култура влиза във взаимодействие с тракийската, особено след създаването на Келтското царство през 3 век пр.н.е. При археологически разкопки са открити метални украси, дърворезба, оръжия, предмети с религиозен характер и др. Орнаментите са с геометрични (спирали, окръжности, елипси, плетеници) или животински изображения. Характерна черта на келтските племена е строежът на укрепени градове.

Религия

- Друиди - [жреци](#), пророци, [знахари](#) и магьосници в келтските племенни общности. Жреческата им междуплеменна организация е забранена след завладяването на келтските територии от [Рим](#) през 1 век пр.н.е. .
- Филидии - притежават законодателната и изпълнителната власт и запаметяват свещеното историческо предание на келтите.
- Бардове - запазват и разпространяват келтската култура, като увековечават делата на митичните и реалните келтски герои и царе.

Състав на келтските племена

- [Белги](#) - населявали междуречието на реките [Сена](#) и [Рейн](#).
- [Бои](#) - населявали днешна Южна Чехия.
- [Брити](#) - населявали област Британия.
- [Гали](#) (келти) - област Галия (територията на дн. Франция, част от Швейцария и Белгия).
- [Хелвети](#) - населявали територията на днешна Северозападна Швейцария.